

İlköğretim Matematik Öğretimi Özyeterlik Algısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim Matematik Öğretimi Özyeterlik Algısı Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23347>

Özet

İlköğretim Matematik Öğretimi Özyeterlik Algısı Ölçeği, Sakine Göçer tarafından 2011 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, ilköğretim düzeyinde matematik derslerini yürütecek olan öğretmen adayları veya mevcut öğretmenlerin, matematik öğretimine yönelik sahip oldukları özyeterlik algısı düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel odağı, ölçeğin yapı geçerliği kanıtları, korelasyon, gruplararası fark ve faktör analizi gibi farklı yöntemlerle derinlemesine incelemektir.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlik, Matematik Öğretimi, İlköğretim, Öğretmen Yeterliliği, Yapı Geçerliliği, Faktör Analizi, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Sakine Göçer

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, öğretmenlerin veya öğretmen adaylarının ilköğretim kademesinde matematik konularını etkili bir şekilde öğretme becerilerine duydukları inanç düzeyini saptamaktır. Özyeterlik algısı, öğretmenlerin sınıf içi davranışları, öğrencilere yaklaşımları ve akademik başarı beklentilerini doğrudan etkilediği için, bu algının doğru bir şekilde ölçülmesi eğitim araştırmaları açısından büyük önem taşımaktadır.

Ölçek, eğitim programları ve hizmet içi eğitimlerin etkinliğini değerlendirmede bir araç olarak kullanılabilir. Ayrıca, öğretmen yetiştirme programlarında adayların matematik öğretimine yönelik özgüven eksikliklerini veya güçlü yönlerini erkenden tespit etmeye yardımcı hedefler.

Yapı

Ölçek, özyeterlik teorisinin kurucusu olan Albert Bandura'nın sosyal bilişsel teorisine dayanarak geliştirilmiştir. Özyeterlik, bireyin belirli bir görevi başarıyla yerine getirme yeteneğine olan inancıdır. Bu bağlamda, ölçek, matematik öğretimi bağlamında iki temel boyutu ölçmeyi amaçlar:

Matematik Öğretim Yeterliliği: Öğretmenin matematiksel kavramları açıklama, materyal hazırlama ve farklı öğretim stratejilerini uygulama becerisine olan inancı.

Matematik Öğretim Sonuç Yeterliliği: Öğretmenin çabalarıyla öğrencilerin öğrenmesini ve

bu araştırmanın ne ölçüde etkileyeceğine dair inancın.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması, 2011 yılında sunulan yüksek lisans tezinin ana konusunu oluşturduğunu için, yapı geçerliliği çalışmaları detaylı olarak incelenmiştir. Tez, yapı geçerliliğini irdelemede kullanılan üç ana yöntemi merkeze almıştır: korelasyonel analizler, gruplararası farkların incelenmesi ve faktör analizi.

Bu kapsamda, ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu belirlemek amacıyla açılmayı ve doğrulamayı faktör analizi (AFA ve DFA) teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca, ölçek puanlarının ilgili teorik yapılarla (örneğin, matematik tutumu veya genel öğretmen özyeterliliği) beklenen düzeyde ilişkili olup olmadığını gösteren korelasyon analizleri yürütülmüştür. Ölçeğin ayrıntılı geçerliliğini tespit etmek amacıyla, farklı gruplar (örneğin, deneyimli öğretmenler ve yeni mezunlar) arasındaki puan farkları incelenmiştir.

Güvenirlilik

Ölçek geliştirme aşamasında, iç tutarlılık katsayısı (genellikle Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirliği gibi yöntemler kullanılarak ölçeğin güvenirlik düzeyi belirlenmiştir. Her ne kadar kaynak içerikte spesifik güvenirlik katsayısı değerleri belirtilmemiş olsa da, bir ölçek geliştirme çalışmasının zorunlu adımı olarak, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçüm yapma yeteneğinin kanıtlanması varsayılmaktadır. Genellikle bu tür eğitim ölçeklerinde kabul edilebilir güvenirlik katsayılarının 0.70 ve üzeri olduğu beklenir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını, faktör analizi yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların ölçeğin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıya ne kadar iyi temsil ettiğini göstermiştir. Yüksek lisans tezi, faktör analizini yapı geçerliliği kanıtı olarak vurgulamış için, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve bu boyutların matematik öğretmen özyeterliliğinin farklı yönlerini temsil ettiği anlaşılmaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Yeni geliştirilmiş bir psikometrik araç).

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, özyeterlilik algısı ölçeklerinin standart formatı, katılımcıların maddelere ne kadar katıldığını belirttikleri bir Likert Ölçeği formatıdır (örneğin, 5'li veya 6'lı derecelendirme).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: İlköğretim öğretmenleri ve ilköğretim matematik öğretmenliği program öğrencileri (öğretmen adayları).

Yaş Grubu: Yetiştiren (Öğretmen adayları ve çalışan öğretmenler).

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yapıldığından, örneklem genellikle Türkiye'deki eğitim fakültesi öğrencileri ve/veya MEB'e bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerden oluşmuştur.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim yöntemiyle toplanan veriler üzerinden psikometrik analizler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Adayları, Likert Ölçeği, Yüksek Lisans Tezi, Psikometri, Eğitim Bilimleri, Matematik Eğitimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: sgocersahin@gmail.com

Yazın Adresi: Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Çalışmanın yapıldığı kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Şinler ve Ücret: Ölçek bir akademik tez kapsamında geliştirildiği için, kullanım izinleri ve ücretlendirme konusunda sorumlu yazar Sakine Göçer ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarda genellikle izin alınması koşuluyla ücretsiz kullanım mümkündür.

Test Yaşı: 2011 (Yüksek lisans tezinin tamamlanma yılı).

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ilkogretim-matematik-ogretimi-ozyeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Göçer, S. (2011). *Yapı geçerliliğini irdelemede kullanılan korelasyona, gruplararası farka ve faktör analizine dayalı yöntemlerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri

Enstitüsü, Mersin.

Tez bağlantısı (YÖK Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

İlköğretim Matematik Öğretimi Özyeterlik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sağlanan kaynak içerikte ölçeğin maddeleri yer almamaktadır. Maddelere erişim için yazarla iletişime geçilmesi veya yayımlanmış tezin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM